

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 032668 23 Uvp
Banjaluka, 22.07.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Svjetlane Knežević, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi R.L. iz Š., zastupan po punomoćniku N.D., advokatu iz V., (u daljem tekstu: tužilac), radi poništenja Odluke broj ... od 28.07.2022. godine, tužene Vlade Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika pravobranioca Banjaluka, u predmetu utvrđivanja opšteg interesa, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje rješenja Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 032668 22 U od 01.06.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj 22.07.2024. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem odbacuje se tužba kao izjavljena od neovlašćenog lica, a protiv osporenog akta kojim se u stavu 1. izreke utvrđuje da je od opšteg interesa izgradnja javne saobraćajne površine-parkirališta kao dijela ulice u naselju Š., K.P I K., u skladu sa regulacionim planom, pa se u tu svrhu može izvršiti potpuna eksproprijacija nepokretnosti označenih kao k.č. broj 544/20, zv. „L.a“ dvorište stambeno-poslovnog objekta, u površini od 269 m², upisana u l.n. broj 161/15, k.o. Š.G., kao susvojina fizičkih lica i Republike Srpske sa raznim idealnim dijelovima, između ostalih i tužioca sa 43/2020 dijela, uz određenje u stavu 2. izreke, da je korisnik eksproprijacije Opština Š.

Odbacivanje tužbe sud obrazlaže navodima da tužilac nema aktivnu legitimaciju za pokretanje predmetnog upravnog spora, jer da je osporenom odlukom utvrđen opšti interes za izgradnju javnog parking prostora, a nije odlučeno o pravima i obavezama tužioca, što proizlazi iz samog sadržaja odredbe člana 14. Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik RS“ broj: 112/06-79/15), po kojem pravo pokretanja upravnog spora ima samo Skupština jedinice lokalne samouprave u slučaju da se odluka donese suprotno njenom mišljenju ili bez tog mišljenja, a svoje eventualno pravo tužilac će ostvariti u postupku eksproprijacije. Shodno navedenom, proizlazi da je tužba podnesena od neovlašćenog lica, što je osnov za odbacivanje tužbe iz odredbe člana 22. stav 1. tačka 1. ZUS.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje tog rješenja tužilac osporava njegovu zakonitost iz razloga propisanih u odredbi člana 35. ZUS. Navodi da na osnovu odredaba člana 14. Zakona o eksproprijaciji i člana 22. stav 1. ZUS nižestepeni sud zaključuje da je tužba podnesena od neovlašćenog lica, čime mu je onemogućena zaštita prava

i interesa pred nadležnim sudom, a onemogućen mu je i pristup sudu. Ovo jer jer pobijanom odlukom tužene utvrđeno da je od opšteg interesa izgradnja javne saobraćajne površine-parkirališta u naselju Š. kao dijela ulice u naselju Š., te da se u tu svrhu može izvršiti potpuna eksproprijacija nepokretnosti označenih kao k.č. broj 544/20 u površini od 269 m², upisana u l.n. broj 161/15 k.o. Š. Na navedenoj parceli tužilac ima pravo susvojinine sa 43/2020 dijela, pa se pobijanom odlukom ograničava njegovo pravo i zbog čega je legitimisan za podnošenje ove tužbe i pokretanje upravnog spora u skladu sa odredbom člana 2. ZUS. Pobijana odluka se mora posmatrati u širem kontekstu jer je to jedna u nizu odluka koje će biti donesene u postupku eksproprijacije i kojom će biti oduzeta imovina tužioca. Svaka odluka koja se donosi u postupku eksproprijacije predstavlja upravni akt koji omogućava ograničenje i oduzimanje prava svojine na nepokretnosti i na svaku odluku tužilac ima neprikosnoveno pravo da pokreće upravni spor. Pobijanom odlukom tužena je omogućila postupak eksproprijacije i oduzimanje predmetnih nepokretnosti na parceli na kojoj tužilac ima pravo susvojinine. Uskim tumačenjem ove zakonske odredbe sud zaključuje da to pravo pripada samo Skupštini jedinice lokalne samouprave, što govori o površnoj i nezakonitoj primjeni zakonskih odredaba od strane suda. Ovo posebno što je odredbom člana 18. stav 5. Zakona o eksproprijaciji predviđeno da se protiv akta o utvrđivanju opšteg interesa može pokrenuti upravni spor bez izričitog ograničenja subjekata kojima to pravo pripada. Shodno navedenom predlaže da se zahtjev usvoji, pobijano rješenje ukinе i predmet vrati sudu na ponovni postupak.

Tužena u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ističe da se odluke Vlade RS o utvrđivanju opšteg interesa ne dostavljaju pojedinačno vlasnicima nepokretnosti predviđenih za eksproprijaciju, već se nakon donošenja odluke o utvrđivanju opšteg interesa podnosi prijedlog za eksproprijaciju mjesno nadležnoj područnoj jedinici organa uprave nadležnoj za imovinsko pravne poslove. U konkretnom slučaju pobijanom odlukom utvrđen je opšti interes za izgradnju javne saobraćajne površine-parkirališta kao dijela ulice u naselju Š., a nije odlučivano o pravima i obavezama tužioca. Stoga tužilac nema aktivnu legitimaciju za pokretanje ovog upravnog spora, jer to može samo Skupština jedinice lokalne samouprave ako se odluka donese suprotno njenom mišljenju ili bez tog mišljenja, a tužilac će imati mogućnost da svoje primjedbe i prava ostvaruje u postupku eksproprijacije. Predlaže da se zahtjev odbije, odnosno odbaci zbog nedostatka aktivne legitimacije, a tužilac da se obaveže na snošenje troškova postupka.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijano rješenje i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijana odluka kojom je utvrđeno da je od opšteg interesa izgradnja javne saobraćajne površine-parkirališta kao dijela ulice u naselju Š., donesena je na osnovu odredbe člana 14. Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15). Tom odredbom je propisano da odluku o utvrđivanju opšteg interesa za izgradnju objekta ili izvođenje radova na osnovu podnesenog prijedloga korisnika eksproprijacije donosi Vlada Republike Srpske nakon prethodno pribavljenog mišljenja Skupštine jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se namjeravaju graditi ili izvoditi radovi u skladu sa odgovarajućim planskim aktom (stav 1.). Skupština jedinice lokalne samouprave, mišljenje iz stava 1., dužna je dati u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva (stav 2.). Protiv te odluke prema odredbi člana 18. stav 5. Zakona o eksproprijaciji, može se voditi upravni spor. Nije sporno da odluka o utvrđivanju opšteg interesa ima svojstvo upravnog akta jer se protiv iste može voditi upravni spor, ali je sporno kome pripada aktivna legitimacija za pokretanje tog upravnog spora.

Prema odredbi člana 2. stav 1. ZUS aktivnu legitimaciju za pokretanje upravnog spora ima fizičko ili pravno lice ako smatra da mu je osporenim aktom povrijeđeno pravo ili interes zasnovan na zakonu. Osporenom odlukom utvrđen je opšti interes za izgradnju javnog parking prostora, pa iako je tom odlukom obuhvaćena parcela na kojoj tužilac ima pravo susvojine, nije odlučeno o pravima i obavezama tužioca, s obzirom da se utvrđivanjem opšteg interesa, odlučuje o postojanju opšteg interesa za izgradnju objekta i određuje zemljište na kojem će se objekat graditi, a ne odlučuje o pravima i obavezama vlasnika nepokretnosti na kojoj će se graditi predviđeni objekat. Iz samog sadržaja odredbe člana 14. Zakona o eksproprijaciji, proizlazi da pravo pokretanja upravnog spora ima samo Skupština jedinice lokalne samouprave u slučaju da se odluka donese suprotno njenom mišljenju ili bez tog mišljenja.

Zbog navedenog tužilac pogrešno smatra da je u osporenim aktom došlo do povrede njegovih prava i da je to razlog da on kao suvlasnik može osporavati odluku o utvrđivanju opšteg interesa. O njegovim pravima i obavezama će biti odlučeno u postupku eksproprijacije koji će se voditi nakon što ova odluka stupi na pravnu snagu i u kom postupku će tužilac moći da zaštiti svoja prava kao suvlasnik predmetnih nepokretnosti.

Shodno navedenom pravilno je nižestepeni sud zaključio da je tužba podnesena od strane neovlaštenog lica, što je razlog iz odredbe člana 22. tačka 1. ZUS za njeno odbacivanje, pa po ocjeni ovog suda u pobijanom rješenju nije ostvaren nijedan razlog njegove nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS, zbog čega se zahtjev tužioca odbija, a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

O troškovima postupka ovaj sud nije odlučivao s obzirom da ih tužena nije opredijelila, a i da jeste to pravo joj ne pripada s obzirom da odgovor na zahtjev nije obavezna radnja u postupku, niti je trošak sastava odgovora na zahtjev bio neophodan za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić